

Dokumentas atspausdintas iš teismų praktikos paieškos sistemos INFOLEX. Praktika
(www.teismupraktika.lt)

Kortelė:

2266602_RegNr_eA-1831-1047/2024

<http://www.infolex.lt/tp/2266602>

Administracinė byla Nr. eA-1831-1047/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01058-2022-3

Procesinio sprendimo kategorija 41

(S)

LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS

N U T A R T I S

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2024 m. rugsėjo 4 d.

Vilnius

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Beatos Martišienės (pranešėja), Egidijaus Šileikio ir Virginijos Volskienės (kolegijos pirmininkė),

teismo posėdyje apeliacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal atsakovo Vilniaus miesto savivaldybės administracijos apeliacinį skundą dėl Regionų administracinio teismo 2024 m. balandžio 16 d. sprendimo administracinėje byloje pagal pareiškėjo T. B. skundą atsakovams Vilniaus miesto savivaldybės administracijai ir Vilniaus miesto savivaldybės Eismo saugumo komisijai dėl sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė :

I.

1. Pareiškėjas T. B. su skundu, kurį patikslino, kreipėsi į teismą, prašydamas: i) panaikinti atsakovo Vilniaus miesto savivaldybės Eismo saugumo komisijos (toliau – ir Komisija) (duomenys neskelbtini) posėdyje (posėdžio protokolas registruotas (duomenys neskelbtini) priimtą sprendimą „Laikinais iki detaliojo plano (Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus (duomenys neskelbtini) „Dėl sklypo (duomenys neskelbtini), detaliojo plano keitimo sklype (duomenys neskelbtini) ir šalia esančioje teritorijoje organizavimo“) sprendinių įgyvendinimo palikti atitvarines sistemas, kurios užtikrina pėsčiųjų praėjimą iki viešojo transporto stotelės privažiavimo kelyje tarp (duomenys neskelbtini), laikinai išlaikant akligatvį ir privažiavimą tik nuo (duomenys neskelbtini)“ (toliau – Sprendimas); ii) įpareigoti Vilniaus miesto savivaldybės administraciją (toliau – ir Administracija) nedelsiant pašalinti neteisėtai įrengtas atitvarines sistemas privažiavimo kelyje (gatvėje) tarp (duomenys neskelbtini).

2. Skundą pareiškėjas grindė šiomis aplinkybėmis:

2.1. Pareiškėjas 2020 m. balandžio 6 d. kreipėsi į Vilniaus apygardos administracinę teismą su skundu, prašydamas panaikinti Komisijos posėdyje (posėdžio protokolas registruotas (duomenys neskelbtini) priimtą sprendimą „pritarta iki detaliojo plano ir techninio projekto įgyvendinimo, esamų stulpelių pakeitimui įrengiant atitvarines sistemas, kurios užtikrintų pėsčiųjų praėjimą privažiavimo kelyje tarp (duomenys neskelbtini), laikinai išlaikant akligatvį ir privažiavimą tik nuo (duomenys neskelbtini)“ ir šį sprendimą įgyvendinančius sprendinius, taip pat panaikinti Vilniaus miesto savivaldybės Miesto ūkio ir transporto departamento Eismo organizavimo 4 skyriaus išduotą leidimą Nr. 117/U/16 įrengti eismą ribojančius stulpelius bei įpareigoti Vilniaus miesto savivaldybę nedelsiant išmontuoti visas eismą ribojančias priemones (duomenys neskelbtini) ir garantuoti lygiateisį infrastruktūros naudojimą visiems gyventojams.

2.2. Vilniaus apygardos administracinis teismas 2020 m. gruodžio 4 d. sprendimu administracinėje byloje Nr. eI3-3181-816/2020 atmetė pareiškėjo skundą, tačiau Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2021 m. gruodžio 8 d. nutartimi administracinėje byloje Nr. eA-2553-520/2021 nusprendė pareiškėjo skundą tenkinti iš dalies ir panaikinti Komisijos 2019 m. gruodžio 19 d. posėdyje ((duomenys neskelbtini) priimtą sprendimą ir jį įgyvendinančius sprendinius bei įpareigoti Komisiją iš naujo išnagrinėti klausimą dėl pravažiavimo tarp sklypų (duomenys neskelbtini) užtvėrimo techninėmis priemonėmis ir dėl šio klausimo priimti sprendimą.

2.3. Vilniaus miesto savivaldybės dokumentu Nr. 51-17036/22(3.3.10.3E-AD24) pareiškėjas informuotas, kad Komisija, vykdydama Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2021 m. gruodžio 8 d. nutartį, iš naujo išnagrinėjo klausimą dėl pravažiavimo tarp sklypų (duomenys neskelbtini) užtvėrimo techninėmis priemonėmis ir priėmė Sprendimą.

3. Skundą pareiškėjas nurodė šiuos argumentus:

3.1. Komisijos 2022 m. sausio 13 d. posėdyje dalyvavo 15 dalyvių, tačiau pareiškėjui apie planuojamą posėdį, kuriame sprendžiamas tiesiogiai su pareiškėjo skundu ir jo inicijuotu teisiniu procesu susijęs klausimas, nebuvo pranešta, todėl jis neturėjo galimybės susipažinti su

administracinės procedūros metu gautais dokumentais, pateikti savo paaiškinimų, užduoti klausimų. Be to, protokole tebuvo pakartoti ankstesnio teismo proceso metu atsakovų atstovų išsakyti teiginiai, tačiau nesvarstyti ir nepateikti tokius teiginius ir jų pagrindu priimtą sprendimą (riboti eismą viešąją gatvę), pagrindžiantys įrodymai. Komisija, iš naujo svarstydamą šį klausimą ir priimdama dėl jo sprendimą, privalėjo pagrįsti ne tik eismo ribojimo priemonių taikymą, bet ir pateikti įrodymus, kad tai būtina eismo saugumui užtikrinti, kaip ir nurodyta Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2021 m. gruodžio 8 d. nutartyje.

3.2. Ginčijamame sprendime nurodomas teisinis pagrindas nepagrindžia būtinumo riboti eismą ginčo gatvėje. Komisija klausimo iš esmės nenagrinėjo ir savo sprendime pakartojo tuos pačius teiginius, kuriuos Lietuvos vyriausiojo administracinio teismas išnagrinėjo ir pripažino nesudaranciais nei faktinio, nei teisinio pagrindo užtvirti ginčo gatvę.

3.3. Pareiškėjas yra Lietuvos Respublikos pilietis, taip pat adresu (duomenys neskelbtini), nuosavybės teise valdo nekilnojamąjį turtą – žemės sklypą ir gyvenamąjį namą, taigi, turi teisę ginti savo pažeistas teises tiek kaip nuosavybės ginčo gatvėje turėtojas, tiek ir Kelių įstatymo 17, 18 straipsnių pagrindais.

4. Atsakovas Vilniaus miesto savivaldybės administracija atsiliepime į skundą prašė atmesti pareiškėjo skundą.

5. Atsiliepimas grindžiamas šiais argumentais:

5.1. Nagrinėjamu atveju ginčijamą sprendimą priėmė kompetentingas subjektas, sprendimu įgyvendinamos teisės aktuose nustatytos jo pareigos, siekiama užtikrinti saugias eismo sąlygas ne tik transporto priemonėms, bet ir pėstiesiems, o pareiškėjas nepateikė argumentų, jog nurodytas teisinis reguliavimas galėtų būti neaiškus ar nepakankamas.

5.2. Sprendimas pagrįstas teisės aktais ir atsižvelgta į faktines aplinkybes. Komisijos nariai vertino esamas teritorijos pasiekiamumo galimybes atsižvelgiant į esamą gatvių infrastruktūrą, tinklą, gatvių kategorijas ir vertinant visų eismo dalyvių (įskaitant pėsčiuosius) judėjimo saugumą. Ankstesni Komisijos sprendimai buvo priimti atsižvelgiant į (duomenys neskelbtini) gyventojų prašymą riboti tranzitinį eismą pravažiuoju tarp sklypų (duomenys neskelbtini) atsirandantį dėl siekio aplenkti susidarancias eismo spūstis (duomenys neskelbtini) ir taip bloginant eismo saugumo situaciją teritorijoje; eismo saugumo priemonės (apsauginiai kelio atitvarai, atšvaitai) įrengtos pagal atestuotos įmonės parengtą nesudėtingo I grupės statinio supaprastintą projektą, atestuota įmonė parinko tinkamiausią atitvėrimo sprendimą, užtikrinant saugų pėsčiųjų eismą, panaikinant tranzitinio transporto eismą bei užtikrinant privažiavimą prie pastatų; kitos techninės eismo priemonės (kelio ženklai) nebuvo vertinamos dėl eismo kontrolės stokos; įgyvendintos eismo priemonės buvo vertinamos ir savivaldybės eismo saugumo komisijos, kurios sudėtyje yra atestuoti eismo ekspertai, eismo specialistai, turintys specialiųjų žinių; komisijos nariai įvertino, kad privažiavimo kelias yra siauras, vos 3,5 m, vienos eismo juostos be kelkraščių, gatvės danga nėra tinkama ir pritaikyta saugiam bei sklandžiam automobilių ir pėsčiųjų eismui; pravažiavimas tarp sklypų (duomenys neskelbtini) yra vienintelė pėsčiųjų jungtis tarp sodų bendrijos ir viešojo transporto stotelės, esančios (duomenys neskelbtini); baigiamas rengti nagrinėjamos teritorijos detalusis planas „Dėl sklypo (duomenys neskelbtini), detaliojo plano keitimo sklype (duomenys neskelbtini) ir šalia esančioje teritorijoje organizavimo“, pagal kurio sprendinius formuojamas nagrinėjamo kelio aklakelis, kuris nustatomas nuo įvažiavimo iš (duomenys neskelbtini), užtikrinant pėsčiųjų-dviračių takų funkcionavimą su (duomenys neskelbtini) susisiekimo tinklu (viešojo transporto stotelės ir t. t.).

5.3. Administracija atlieka jai priskirtas funkcijas, t. y. įrengia ir (ar) išduoda leidimus įrengti technines eismo reguliavimo priemonės (kelio ženklus, ženklinimą, stulpelius, kelio atitvarus, šviesoforus ir kt.) bendro naudojimo teritorijose, gatvėse ir kitose viešo naudojimo keliuose, o nagrinėjamu atveju šiuo metu esanti eismo tvarka atitinka saugumo reikalavimus, nes transporto eismas vyksta aklakeliu, užtikrinant pėsčiųjų eismo saugumo sąlygas, todėl Komisijos sprendimas priimtas įsiteisėjusios Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2021 m. gruodžio 8 d. nutarties kontekste, įvertinant teritorijos pasiekiamumo galimybes, eismo dalyvių, įskaitant pėsčiuosius, judėjimo saugumą, kitas aplinkybes.

5.4. Teismas nėra kompetentingas (neturi specialiųjų žinių) spręsti dėl eismo saugumo ginčo teritorijoje, o pareiškėjas, nebūdamas kompetentingu subjektu, neleistina kvestionuoja Komisijos sprendimą užtikrinti pėsčiųjų eismo saugumą, tačiau nepasisako dėl konkrečių teisės aktų nuostatų pažeidimo.

6. Atsakovas Komisija atsiliepime į skundą prašė atmesti pareiškėjo skundą.

7. Atsakovo teigimu, pareiškėjas, norėdamas teikti papildomus paaiškinimus, galėjo būti aktyvus ir domėtis naujo sprendimo priėmimu. Pagal galiojančius teisės aktus nenustatyta, jog į Komisijos posėdžius privalo būti kviečiami kokie nors suinteresuoti asmenys, t. y. Komisijos pirmininko diskrecijos teisė kviešti kitus asmenis dalyvauti Komisijos posėdyje. Sprendimo turinys yra motyvuotas tiek faktiškai, tiek teisiškai atitinka Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2021 m. gruodžio 8 d. nutartyje pateiktus išaiškinimus.

II.

8. Regionų administracinis teismas 2024 m. balandžio 16 d. sprendimu tenkino pareiškėjo skundą – panaikino Komisijos 2022 m. sausio 13 d. posėdyje (posėdžio protokolas registruotas (duomenys neskelbtini)) priimtą sprendimą „Laikina iki detaliojo plano (Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2019 m. vasario 8 d. įsakymas Nr. A30-509/19 „Dėl sklyp(duomenys neskelbtini), detaliojo plano keitimo sklype (duomenys neskelbtini) ir šalia esančioje teritorijoje organizavimo“) sprendinių įgyvendinimo palikti atitvarines sistemas, kurios užtikrina pėsčiųjų praėjimą iki viešojo transporto stotelės privažiavimo kelyje tarp (duomenys neskelbtini), laikinai išlaikant akligatvį ir privažiavimą tik nuo (duomenys neskelbtini)“. Teismas taip pat įpareigojo Administraciją pašalinti atitvarines sistemas privažiavimo kelyje (gatvėje) tarp (duomenys neskelbtini).

9. Teismo vertinimu, ginčijamas sprendimas turi įtakos pareiškėjo teisėms ir interesams. Komisijai sprendimu nutarus palikti atitvarines sistemas, užtikrinant pėsčiųjų praėjimą iki viešojo transporto stotelės privažiavimo kelyje tarp (duomenys neskelbtini), laikinai išlaikant akligatvį ir privažiavimą tik nuo (duomenys neskelbtini), yra apribojama galimybė pareiškėjui naudotis gatvės dalimi. Pareiškėjas teismo posėdžio metu, duodamas paaiškinimus, patvirtino bei pateikė į bylą aktualų Nekilnojamojo turto registro išrašą, kad jis valdo nekilnojamąjį turtą (duomenys neskelbtini), turi ten gyvenamąjį būstą, kuriuo naudojasi, ten yra ginčo teritorija ir jam nėra suprantama ir pateisinama, kodėl pagal nedidelės grupės gyventojų prašymą buvo uždarytas pravažiavimas, įrengtas akligatvis.

10. Teismas taip pat akcentavo, jog kelio savininkas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka gali laikinai apriboti, nutraukti eismą ar uždaryti kelią dėl avarijų, stichinių nelaimių, per polaidį, esant itin karštiesiems orams, kai dėl to gali būti sugadintas kelias, kelio tiesimo ar taisymo (remonto), priežiūros darbų metu, kilus grėsmei saugiam eismui (Kelių įstatymo 18 str. 1 d.).

Tačiau teismas taip pat pripažino, kad visi ribojimai turi būti pagrįsti faktinėmis aplinkybėmis ir atitikti teisės aktų reikalavimus.

11. Teismas pažymėjo, kad atsakovas sprendime nurodė teisės aktus, kuriais vadovavosi priimdamas Sprendimą, tačiau pažymėjo, kad tai yra bendro pobūdžio teisės aktai, bei savivaldybės rekomendacijos, laikant susisiekimą pėsčiomis vienu iš Vilniaus miesto savivaldybės darnaus judumo principų ir vienu iš miesto plėtros prioritetų. Teismo vertinimu, toks teisinis pagrindimas neatskleidžia konkrečioje vietoje, nurodytose kelio atkarpose ribojimų taikymo būtinumo pagal faktines aplinkybes. Teismo vertinimu, nepateikta įrodymų dėl akligatvio įrengimo laikantis techninio reglamento STR 2.06.04:2014 nustatytų sąlygų, jokių skaičiavimų dėl transporto srautų ar pėsčiųjų eismo intensyvumo bei kaip konkrečiai atitvarinės sistemos užtikrins pėsčiųjų praėjimą iki viešojo transporto stotelės privažiavimo kelyje ir kodėl tokie sprendiniai neišvengiami, juo labiau, kad sprendimas juos palikti laikinai iki detaliojo plano (Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2019 m. vasario 8 d. įsakymas Nr. A30-509/19 „Dėl sklypo (duomenys neskelbtini) ir šalia esančioje teritorijoje organizavimo“) sprendinių įgyvendinimo sukuria neapibrėžtą galiojimo terminą. Tokia išvada darytina iš to, kad ginčijamame Sprendime nurodyta, jog, neva, jau baigiamas rengti nagrinėjamos teritorijos detalusis planas (tai yra 2022 m. sausio 13 d.), tačiau ir teismo posėdyje 2024 m. kovo 28 d. atsakovės atstovė paaiškino, kad nėra žinoma, kada minėtas ginčo teritorijos detalusis planas ir jo sprendiniai bus įgyvendinti.

12. Teismas, įvertinęs ginčijamo Sprendimo turinį ir nurodytą teisinį reguliavimą bei aktualią administracinių teismų praktiką, priėjo prie išvados, kad skundžiamas Sprendimas neatitinka Viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir VAI) 10 straipsnio 5 dalies reikalavimų. Teismas atkreipė dėmesį, jog pareiškėjas yra fizinis asmuo, kuriam nėra gerai pažįstamos teisės aktų nuostatos bei atitinkamos sąvokos, todėl atsakovės Komisijos formalus, deklaratyvus ankstesnio sprendimo argumentų atkartojimas, iš esmės nurodant tik atitinkamų teisės aktų nuostatas, negali būti laikomas išsamiau priimto sprendimo pagrindu.

13. Teismas taip pat atkreipė dėmesį, jog kaip matyti iš Komisijos posėdyje dalyvavusių penkiolikos asmenų sąrašo, nė vienas jų nėra ginčo gyvenamosios teritorijos atstovas, todėl teismas sprendė, jog Komisija sprendimą priėmė neišklausiusi suinteresuotų grupių atstovų nuomonės, pakankamai neįsigilinusi į faktinę situaciją ir neanalizavusi visų galimų situacijos sprendimo variantų.

14. Teismas nurodė, jog vien tai, kad teisės aktai Komisijai ir Administracijai suteikia įgaliojimus priimti vienokį ar kitokį sprendimą eismo saugumo srityje, savaime nereiškia, kad Administracija ir Komisija gali priimti bet kokius sprendimus, ribojančius asmenų teises, nepagrįsdama jų būtinybės ir nenurodydama konkretaus teisinio pagrindo. Teismas vertintino, kad atsakovės, vykdydamos Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo nutartį, tik iš naujo surašė sprendimą, tačiau paties klausimo dėl pravažiavimo tarp sklypų (duomenys neskelbtini) užtvėrimo techninėmis priemonėmis neišvengiamumo, išsamiai ir argumentuotai neišnagrinėjo iš naujo, todėl Komisijos 2022 m. sausio 13 d. posėdyje (posėdžio protokolas registruotas (duomenys neskelbtini) priimtą sprendimą „Laikina iki detaliojo plano (Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2019 m. vasario 8 d. įsakymas Nr. A30-509/19 „Dėl sklypo (duomenys neskelbtini), detaliojo plano keitimo sklype (duomenys neskelbtini) ir šalia esančioje teritorijoje organizavimo“) sprendinių įgyvendinimo palikti atitvarines sistemas, kurios užtikrina pėsčiųjų praėjimą iki viešojo transporto stotelės privažiavimo kelyje tarp (duomenys neskelbtini), laikinai išlaikant akligatvį ir privažiavimą tik nuo (duomenys neskelbtini)“ panaikino. Teismas taip pat įpareigojo Savivaldybės administraciją pašalinti atitvarines sistemas privažiavimo kelyje (gatvėje) tarp (duomenys neskelbtini).

15. Teismas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ir ABTĮ) 40 straipsnio 1 dalimi, priteisė pareiškėjui 922,50 Eur bylinėjimosi išlaidoms atlyginti (lygiomis dalimis iš kiekvienos atsakovės po 461,25 Eur).

III.

16. Atsakovas Administracija apeliaciniame skunde prašo panaikinti Regionų administracinio teismo 2024 m. balandžio 16 d. sprendimą ir priimti naują sprendimą – atmesti pareiškėjo skundą.

17. Apeliacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:

17.1. Žemės sklypas, esantis adresu (duomenys neskelbtini), kuris, pasak pareiškėjo, jam priklauso nuosavybės teise, niekaip nesiriboja nei su žemės sklypu (duomenys neskelbtini), nei su žemės sklypu (duomenys neskelbtini), be to, pareiškėjui nėra užkirsta galimybė patekti į savo sklypą (duomenys neskelbtini), todėl manytina, kad vien nuosavybės teise priklausančio nekilnojamojo turto turėjimas tam tikroje teritorijoje bei noras naudotis eismo jungtimi dėl patogumo nėra laikytinas pakankamu pagrindu konstatuoti, kad yra pažeistos jo teisės, todėl teismas visiškai nepagrįstai laikė pareiškėją tinkamu pareiškėju šioje byloje. Be to, pareiškėjas niekaip neįrodė, kad jis turi teisę ginti kitų asmenų teises ir interesus, tuo tarpu teismas iš esmės sprendė klausimą dėl viešojo intereso (kitų tos teritorijos gyventojų) gynimo šioje byloje, nors tam nebuvo jokio pagrindo. Pirmosios instancijos teismas tinkamai neįvertino visų byloje esančių įrodymų – Administracijos sprendimai turi būti nuoseklūs, jeigu pagal rengiamo detaliojo plano sprendinius numatoma, kad ginčo kelias yra nesaugus eismui, turi būti įrengtos eismą ribojančios priemonės, tai kaip tuo pat metu gali būti priimami priešingi sprendimai, kad neva eismas keliu yra saugus ir eismą ribojančių priemonių kelyje nereikia įrengti.

17.2. Remiantis Lietuvos Respublikos kelių įstatymo 18 straipsnio 1 dalis nustato, kad kelio savininkas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka gali laikinai apriboti, nutraukti eismą ar uždaryti kelią dėl avarių, stichinių nelaimių, per polaidį, esant itin karštiesiems orams, kai dėl to gali būti sugadintas kelias, kelio tiesimo ar taisymo (remonto), priežiūros darbų metu, kilus grėsmei saugiam eismui. Taigi įstatymas numato galimybę riboti eismą eismo saugumo pagrindu. Įstatymų leidėjas įstatyme neaptaria kiekvieno konkretaus atvejo, tačiau tai nepaneigia ribojimų pagrįstumo, tuo labiau, kad buvo vadovaujamasi konkrečių teisės aktų, reglamentuojančių saugų eismą, nuostatomis. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 32 punktą numato, jog viena iš savarankiškųjų savivaldybės funkcijų yra savivaldybių vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, taisymas, tiesimas ir saugaus eismo organizavimas, o Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 10 straipsnio 8 dalies 3 punktu įvardina, kad savivaldybės administracijos direktorius sprendžia eismo organizavimo klausimus miestų ir kaimų gyvenamosiose vietovėse, vietinės reikšmės keliuose.

17.3. 2019 m. kovo 8 d. Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo įsakymu Nr. A104-A30-509/19 „Dėl sklypo (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini), detaliojo plano keitimo sklype (duomenys neskelbtini) ir šalia esančioje teritorijoje organizavimo“ numatyta, kad organizuojamas Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2009 m. rugpjūčio 19 d. sprendimu Nr. 30-1428 „Dėl sklypo (duomenys neskelbtini) detaliojo plano tvirtinimo“ patvirtinto sklypo (kadastro Nr. (duomenys neskelbtini)) (duomenys neskelbtini), detaliojo plano (registro Nr. (duomenys neskelbtini)) keitimas sklype (duomenys neskelbtini) keičiant susisiekimo komunikacijų sprendinius ir šalia esančioje teritorijoje nustatant susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių teritorijos naudojimo būdą bei kitus planuojamai

teritorijai reikalingus teritorijos naudojimo reglamentus. Pažymėtina, kad į bylą kartu su rašytiniais paaikškinimais buvo pateikti teritorijų planavimo dokumentai, kuriuose nurodomas viešai prieinamas TPDRIS proceso numeris (duomenys neskelbtini) ir kuriuose matyti, jog šiuo metu vyksta planavimo baigiamasis etapas.

18. Atsakovas Komisija atsiliepime į apeliacinį skundą prašo apeliacinį skundą tenkinti ir panaikinti Regionų administracinio teismo 2024 m. balandžio 16 d. sprendimą bei priimti naują sprendimą – pareiškėjo T. B. skundą atmesti, netenkinus šio prašymo – nepriteisti bylinėjimosi išlaidų iš Komisijos.

18.1. Komisija pažymėjo, jog Komisijos protokole išsamiai užfiksuota, kad „Komisijos nariai vertino esamas teritorijos pasiekiamumo galimybes atsižvelgiant į esamą gatvių infrastruktūrą,“ t. y. šie klausimai buvo aptarti Komisijos posėdžio metu, dalyvaujant 15 dalyvių. Iš Komisijos posėdžio protokolo matyti, kad buvo aptarti ir ankstesni Komisijos sprendimai, konstatuota, kad privažiavimo kelias yra siauras, vos 3,5 m, vienos eismo juostos be kelkraščių, gatvės danga nėra tinkama ir pritaikyta saugiam bei sklandžiam automobilių ir pėsčiųjų eismui. Taip pat atkreiptas dėmesys, kad pravažiavimas tarp sklypų (duomenys neskelbtini) yra vienintelė pėsčiųjų jungtis tarp sodų bendrijos ir viešojo transporto stotelės, esančios (duomenys neskelbtini), taigi, priešingai nei teigiama pirmosios instancijos teismo sprendime, situacija buvo nagrinėjama iš naujo, išsamiai aptarti tiek buvę, tiek esami sprendiniai, Komisijos nariai vertino esamas teritorijos pasiekiamumo galimybes atsižvelgiant į esamą gatvių infrastruktūrą, tinklą, gatvių kategorijas ir vertinant visų eismo dalyvių (įskaitant pėsčiuosius) judėjimo saugumą. Taigi klausimas buvo išsamiai išnagrinėtas, tai padaryta vadovaujantis teisės aktų reikalavimais.

19. Pareiškėjas atsiliepimo į Administracijos apeliacinį skundą teisės aktų nustatytais terminais nepateikė.

Teisėjų kolegija

k o n s t a t u o j a :

IV.

20. Byloje nagrinėjamas ginčas kilo dėl Vilniaus miesto savivaldybės eismo saugumo komisijos 2022 m sausio 13 d. posėdyje priimto Sprendimo ir reikalavimo įpareigoti Administraciją atlikti veiksmus pagrįstumo ir teisėtumo.

21. Pirmosios instancijos teismas tenkino pareiškėjo skundą ir panaikino Sprendimą, konstatuodamas, jog Sprendimas nemotyvuotas, Komisija iš naujo klausimo neišnagrinėjo, formaliai surašė teisės aktus, iš esmės nepagrindė Sprendimo jokiais įrodymais, Sprendimą priėmė neišklausiusi suinteresuotų grupių atstovų nuomonės, pakankamai neišigilinusį į faktinę situaciją ir neanalizavusi visų galimų situacijos sprendimo variantų. Taip pat pirmosios instancijos teismas įpareigojo Administraciją pašalinti atitvarines sistemas privažiavimo kelyje (gatvėje) tarp (duomenys neskelbtini).

22. Atsakovas Administracija, nesutikdamas su pirmosios instancijos teismo sprendimu, apeliaciniame skunde teigia, jog pirmosios instancijos teismas nepakankamai išsamiai vertino į bylą pateiktus įrodymus, neatsižvelgė į tai, jog pareiškėjas neįrodė teisinio suinteresuotumo ir teisės ginti viešąjį interesą šioje byloje, Sprendimas atitinka VAĮ reikalavimus, priimtas siekiant užtikrinti saugumą kelyje, detaliojo plano keitimą (duomenys

neskelbtini) ir šalia esančioje teritorijoje numatoma užbaigti 2024 m. lapkričio 19 d., todėl, Administracijos nuomone, pirmosios instancijos teismo sprendimas yra naikintinas.

23. Atsakovas Administracija su apeliaciniu skundu į bylą pateikė dokumentą, pavadintą „Detaliojo plano eigos diagrama“, kurią prašė prijungti prie bylos. Vadovaujantis ABTĮ 142 straipsnio 3 dalimi, jeigu teismas pripažino, kad būtina, gali būti pakartotinai arba papildomai tiriami pirmosios instancijos teisme ištirti įrodymai. Teismas taip pat gali tirti įrodymus, kuriuos pirmosios instancijos teismas atsisakė tirti. Nauji įrodymai, kurie nebuvo pateikti pirmosios instancijos teisme, tiriami tik tuo atveju, jeigu teismas pripažįsta pagrįstomis priežastis, dėl kurių tai nebuvo padaryta anksčiau, arba kai naujų įrodymų pateikimo būtinybė iškilo vėliau. Teisėjų kolegija pažymi, kad apeliacinis procesas nėra bylos nagrinėjimo pirmosios instancijos teisme pratęsimas. Apeliacinės instancijos teismas paprastai bylą gali tikrinti tik ta apimtimi, kuria byla buvo išnagrinėta pirmosios instancijos teisme ir kuri buvo užfiksuota pirmosios instancijos teismo sprendimu (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013 m. birželio 11 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A822-1321/2013, 2017 m. birželio 21 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-1855-575/2017). Teisėjų kolegija atsakovo Administracijos prašymo pridėti naujus įrodymus netenkina, nes nenustatė priežasčių, kodėl dokumentas apie teritorijų planavimo eigą negalėjo būti pateiktas pirmosios instancijos teismui iki pirmosios instancijos teismo išnagrinėjo bylą iš esmės.

24. Pagal ABTĮ 140 straipsnio 1 dalį teismas, apeliacine tvarka nagrinėdamas bylą, patikrina pirmosios instancijos teismo sprendimo pagrįstumą ir teisėtumą, neperžengdamas apeliacinio skundo ribų. Šioje byloje nenustatytos aplinkybės, dėl kurių turėtų būti peržengtos atsakovo Administracijos apeliacinio skundo ribos, bei nenustatyti sprendimo negaliojimo pagrindai, nurodyti ABTĮ 146 straipsnio 2 dalyje (ABTĮ 140 str. 2 d.), todėl apeliacinės instancijos teismas šią bylą apeliacine tvarka nagrinėja ir patikrina pirmosios instancijos teismo sprendimo pagrįstumą ir teisėtumą, neperžengdamas atsakovo Administracijos apeliacinio skundo ribų (ABTĮ 140 str. 1 d.).

25. ABTĮ 5 straipsnis nustato, kad kiekvienas suinteresuotas subjektas turi teisę įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą, kad būtų apginta pažeista ar ginčijama jo teisė arba įstatymų saugomas interesas (ABTĮ 5 str. 1 d.). Teismas imasi nagrinėti administracinę bylą: 1) pagal asmens arba jo atstovo, kuris kreipiasi, kad būtų apginta jo teisė arba įstatymų saugomas interesas, skundą; 2) įstatymų nustatytais atvejais pagal prokuroro, viešojo administravimo subjektų, organizacijų ar fizinių asmenų pareiškimą dėl viešojo intereso arba valstybės, savivaldybės ir asmenų teisių bei įstatymų saugomų interesų gynimo; 3) pagal savivaldybių institucijų, įstaigų, tarnybų prašymą dėl savivaldybių teisių viešojo administravimo srityje gynimo; 4) įstatymų nustatytais atvejais pagal viešojo administravimo subjektų prašymą dėl administracinių ginčų sprendimo (ABTĮ 5 str. 3 d.). ABTĮ 23 straipsnio 1 dalis nustato, kad skundą (prašymą) dėl viešojo administravimo subjekto priimto teisės akto ar veiksmo (neveikimo), taip pat dėl viešojo administravimo subjekto vilkinimo atlikti veiksmus turi teisę paduoti asmenys, taip pat kiti viešojo administravimo subjektai, įskaitant valstybės tarnautojus ir pareigūnus, kai jie mano, kad jų teisės ar įstatymų saugomi interesai yra pažeisti.

26. Teisėjų kolegija pažymi, kad pareiškėjas nėra asmuo, turintis teisę ginti viešąjį interesą (ABTĮ 5 str. 2 d. 2–4 p.). Tačiau teisėjų kolegija daro išvadą, kad pareiškėjas turi teisinį suinteresuotumą ir atmeta atsakovo Administracijos apeliacinio skundo argumentus, jog pareiškėjas neįrodė teisinio suinteresuotumo šioje byloje. Byloje esantys įrodymai (2024 m. kovo 28 d. Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės išrašai) patvirtina, kad pareiškėjui nuosavybės teise priklauso žemės sklypas ir gyvenamasis namas su statiniais, esantis (duomenys neskelbtini). Teisėjų kolegijos vertinimu, pareiškėjo nuosavybės teise valdomo žemės klypo ir

gyvenamojo namo su statiniais geografinė padėtis patvirtina, kad nors pareiškėjas turi galimybę patekti į savo sklypą (duomenys neskelbtini) (kitu keliu), nors sklypai ((duomenys neskelbtini)) neturi bendros ribos, juos skiria vienas žemės sklypas, bet jie yra tiek geografiškai ir logistiškai artimi, susiję, kad Sprendimas laikinai palikti atitvarines sistemas, išlaikant akligatvį sukelia teisinės pasekmės pareiškėjui, nes riboja pareiškėjo galimybes naudotis ginčo keliu. Priešingas aiškinimas neatitiktų protingumo, sąžiningumo ir teisingumo principų reikalavimų.

27. Kelių įstatymo 17 straipsnio 1 dalis nustato, kad vadovaujantis Civiliniu kodeksu, šiuo Įstatymu ir kitais teisės aktais, teisę naudotis keliais turi visi juridiniai ir fiziniai asmenys. Kelių įstatymo 18 straipsnio 1 dalis nustato, kad kelio savininkas Vyriausybės nustatyta tvarka gali laikinai apriboti, nutraukti eismą ar uždaryti kelią dėl avarijų, stichinių nelaimių, per polaidį, esant itin karštiesiems orams, kai dėl to gali būti sugadintas kelias, kelio tiesimo ar taisymo (remonto), priežiūros darbų metu, kilus grėsmei saugiam eismui.

28. Reikalavimai, taikytini administraciniam sprendimui, yra įtvirtinti VAI 10 straipsnio 5 dalyje. Pagal VAI 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktus administraciniame sprendime turi būti nurodytas administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės (5 p.) bei administracinio sprendimo motyvai (6 p.).

29. Individualus administracinis aktas paprastai turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, būtų aiškus tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas. Visiškai nesilaikant minėtų nuostatų ar tai darant tik iš dalies, paprastai kyla pagrįsta abejonė dėl tokio administracinio akto teisėtumo bei pagrįstumo (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2020 m. spalio 28 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-2756-662/2020, 2021 m. birželio 16 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-1555-575/2021). Kiekvienu konkrečiu atveju vertinant individualaus administracinio akto teisėtumą VAI 10 straipsnio taikymo aspektu, turi būti atsižvelgiama ir į tuos teisės aktus, kurie reguliuoja konkretų teisinį santykį, t. y. turi būti įvertinama, kokie ir kokia apimtimi yra teisiškai reikšmingi faktai bei kokios konkrečios materialiosios teisės normos asmeniui gali sudaryti atitinkamas prielaidas bei sąlygas, kad būtų sukurtos, panaikintos ar pakeistos asmens subjektinės teisės tam tikruose teisiniuose santykiuose.

30. Nagrinėjamu atveju teisėjų kolegija pritaria pirmosios instancijos teismo išvadoms, kad Sprendimas neatitinka VAI 10 straipsnio reikalavimų, nes jame formaliai nurodytas teisinis pagrindas, kuris nesusietas su faktine situacija, nenurodytas ir neįrodytas konkrečioje vietoje nurodytose kelio atkarpose nustatytų ribojimų taikymo būtinumas pagal faktines aplinkybes. Kaip teisingai pažymėjo pirmosios instancijos teismas, Komisija skundžiamo Sprendimo nepagrindė jokiais įrodymais nei dėl ginčo gatvės kategorijos, nei dėl akligatvio įrengimo laikantis STR 2.06.04:2014 reikalavimų, nei konkrečiomis specialistų išvadomis, kad buvo būtina imtis tokių eismo organizavimo priemonių dėl saugumo užtikrinimo iki visiško teritorijų planavimo procedūrų užbaigimo. Į bylą atsakovai taip pat nepateikė teismui įrodymų, patvirtinančių Sprendimo faktinį pagrindą. Taigi pirmosios instancijos teismo išvada apie Sprendimo ydingumą (formaliai nurodyti teisės aktai, kurie nesusieti su faktine situacija ir nepateikti įrodymai) yra pagrįsta ir teisėta. Panaikinus Sprendimą dėl įrengtų atitvarinių sistemų buvimo, tenkintinas ir reikalavimas įpareigoti Vilniaus miesto savivaldybės administraciją pašalinti neteisėtai įrengtas atitvarines sistemas privažiavimo kelyje (gatvėje) tarp (duomenys neskelbtini).

31. ABTĮ 56 straipsnio 1 dalyje nurodyta, jog įrodymai administracinėje byloje yra visi faktiniai duomenys, kurie priimti bylą nagrinėjančio teismo ir kuriais remdamasis teismas įstatymų nustatyta tvarka konstatuoja, kad yra aplinkybių, pagrindžiančių proceso šalių reikalavimus bei atsikirtimus,

ir kitokių aplinkybių, turinčių reikšmės bylai teisingai išspręsti, arba kad jų nėra. Pagal ABTĮ 56 straipsnio 1 dalį, faktą galima pripažinti įrodytu, jeigu byloje esančių įrodymų pagrindu susiformuoja teismo įsitikinimas to fakto buvimu.

32. Įrodymų vertinimas pagal ABTĮ 56 straipsnio 7 dalį reiškia, jog bet kokios ginčui išspręsti reikšmingos informacijos įrodomąją vertę nustato teismas pagal vidinį savo įsitikinimą, pagrįstą visapusišku ir objektyviu aplinkybių, kurios buvo įrodinėjamos proceso metu, išnagrinėjimu, vadovaudamasis įstatymais, taip pat teisingumo ir protingumo kriterijais. Įvertindamas įrodymus, teismas turi įvertinti kiekvieno įrodymo įrodomąją reikšmę ir iš įrodymų viseto duomenų padaryti išvadas. Vertinant kiekvieno įrodymo įrodomąją reikšmę reikia nustatyti, koks jo ryšys su įrodinėjimo dalyku, ar tas įrodymas yra leistinas, patikimas, ar nėra suklaidojimo požymių, ar tinkamai buvo paskirstytos įrodinėjimo pareigos, ar nepaneigtos pagal įstatymus nustatytos prezumpcijos, ar yra prejudicinių faktų. Vertindamas įrodymų visetą, teismas turi įsitikinti, kad pakanka duomenų išvadai, jog tam tikri faktai egzistavo arba neegzistavo, kad nėra esminių prieštaravimų, paneigiančių tokias išvadas (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2020 m. spalio 7 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-2147-415/2020 ir kt.). Be to, teismas kiekvienoje konkrečioje situacijoje turi spręsti dėl byloje esančių įrodymų pakankamumo ir patikimumo, įvertinti, ar nėra prieštaravimų tarp įrodymų, ar šalutiniai duomenys patvirtina pagrindinius, ar pakankami tiesioginiai duomenys, ar nuoseklūs šalutiniai įrodomieji faktai, o vertindamas įrodymus, turi vadovautis ne tik įrodinėjimo taisyklėmis, teisingumo, protingumo, sąžiningumo kriterijais, bet ir logikos dėsniais (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016 m. vasario 8 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-500-756/2016 ir kt.). Teismas turi įvertinti ne tik kiekvieno įrodymo įrodomąją reikšmę, bet ir įrodymų visetą, ir tik iš įrodymų visumos daryti išvadas apie tam tikrų įrodinėjimo dalyku konkrečioje byloje esančių faktų buvimą ar nebuvimą. Teismų išvados dėl įrodinėjimo dalyko įrodytumo turi būti logiškai pagrįstos bylos duomenimis.

33. Teisėjų kolegija, atsižvelgdama į minėtas nuostatas, įvertinusi proceso šalių procesiniuose dokumentuose nurodytus argumentus bei byloje esančius įrodymus, daro išvadą, kad pirmosios instancijos teismas įrodymų vertinimo taisyklių nepažeidė, tinkamai vertino byloje esančius įrodymus, savo poziciją motyvavo teisės normomis ir faktinėmis bylos aplinkybėmis. Atsakovas Administracija apeliaciniame skunde nenurodė jokių byloje esančių įrodymų, kurie paneigtų pirmosios instancijos teismo išvadas. Taigi pagrįstai buvo panaikintas Komisijos Sprendimas ir atsakovas Administracija įpareigotina pašalinti atitvarines sistemas privažiavimo kelyje (gatvėje) tarp (duomenys neskelbtini).

34. ABTĮ 40 straipsnis nustato, kad proceso šalis, kurios naudai priimtas sprendimas, turi teisę gauti iš kitos proceso šalies savo išlaidų atlyginimą (ABTĮ 40 str. 1 d.). Dėl išlaidų atlyginimo suinteresuota proceso šalis iki bylos nagrinėjimo iš esmės pabaigos teismui pateikia prašymą raštu su išlaidų apskaičiavimu ir pagrindimu. Prašymus dėl išlaidų atlyginimo teismas išnagrinėja priimdamas sprendimą dėl administracinės bylos (ABTĮ 41 str. 1 d.).

35. Pirmosios instancijos teismas pareiškėjui T. B. iš atsakovių Vilniaus miesto savivaldybės administracijos ir Vilniaus miesto savivaldybės Eismo saugumo komisijos 922,50 Eur (lygiomis dalimis iš kiekvienos atsakovės po 461,25 Eur) priteisė bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Kadangi pareiškėjo patikslintas skundas patenkintas visiškai, pirmosios instancijos teismas pagrįstai priteisė proceso šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, iš kitos proceso šalies patirtų išlaidų atlyginimą. Teisėjų kolegija pažymi, kad atsakovas Komisija atsiliepime į atsakovo Administracijos apeliacinį skundą pateikė prašymą, susijusį su pirmosios instancijos teismo sprendimo dalimi dėl bylinėjimosi išlaidų nepriteisimo iš Komisijos. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad atsakovui, nesutinkant su tam

tikra pirmosios instancijos teismo sprendimo dalimi, jis turėjo teisę pateikti apeliacinį skundą ir jame nurodyti nesutikimo su sprendimu argumentus, tačiau šia teise nepasinaudojo. Nagrinėjamu atveju, atsakovui Komisijai nepateikus apeliacinio skundo, jo atsiliepime nurodytas prašymas nėra nagrinėjamas ir teisėjų kolegija dėl jo nepasisako (žr., pavyzdžiui, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2021 m. gegužės 12 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS-319-525/2021, 2019 m. rugsėjo 25 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-1982-1062/2019 ir kt.).

36. Kiti proceso dalyvių procesiniuose dokumentuose išdėstyti argumentai niekaip nekeičia teisėjų kolegijos nuomonės dėl bylos baigties, todėl plačiau dėl jų nepasisakoma.

37. Atsižvelgdama į šioje nutartyje išdėstytus argumentus, teisėjų kolegija konstatuoja, kad pirmosios instancijos teismas tinkamai įvardijo teisės aktus, reguliuojančius ginčo santykius bei faktines ginčo aplinkybes, teisingai nustatė ir įvertino faktines bylos aplinkybes, priėmė teisėtą bei pagrįstą sprendimą, atitinkantį ABTĮ 86 straipsnio reikalavimus. Todėl apeliacinis skundas atmetamas, o pirmosios instancijos sprendimas paliekamas nepakeistas.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 144 straipsnio 1 dalies 1 punktu, teisėjų kolegija

nutaria :

Atsakovo Vilniaus miesto savivaldybės administracijos apeliacinį skundą atmesti.

Regionų administracinio teismo 2024 m. balandžio 16 d. sprendimą palikti nepakeistą.

Nutartis neskundžiama.

Teisėjai Beata Martišienė

Egidijus Šileikis

Virginija Volskienė